

M 66
I

წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების გამოცემა № 73.

ბ. 40 83

ქართული ეროვნული ერთსმოგანი ს ი მ ლ ე რ ი ბ ი

თბილისის და ქუთაისის გუბერნიის სახალხო სკოლებისათვის.

შედგენილი

დოქტორი არაქსიშვილის მიერ

ტფილისი

მწირობულ-მბეჭდავი ბ. ქუთათელაძისა, ნიკ. ქ. № 21. ■ Скорощечатня А. Кутавадзе, Нин. у. № 21.

1905

წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების გამოცემა № 78.

ქართული ეროვნული ერთნაირი სიბერები

თბილისის და ქუთაისის გუბერნიის სახალხო სკოლებისათვის.

შედგენილი

დირიჟორი აკაკიშვილის მიერ

ბზილისი

მსწრაფლ-მგებავი ა. ქუთათელაძისა, ნიკ. ქ. № 21. ■ Скоропечатня А. Кутателадзе, Ник. у. № 21.

1905

ქართული
ენების ინსტიტუტი

Доволено цензурою, Тифлисъ, 19-го Юня 1904 г.

წინასიტყვაობა.

ყველამ კარგათ იცის, რა დიდი მნიშვნელობა აქვს აღზრდაში მუსიკას; ამიტომ მეტი ყურადღება უნდა მივაქციოთ ჩვენ მხრივ ლაპარაკი.

ამ მცირე დასაწყისი შრომით, ჩვენ გვაქვს მიზნათ, სასწავლებელში დავამყაროთ სიმღერა-გალობის მიმართულება. ჯერ ჯერობით ამ პირველ გამოცემაში მოვათავსეთ ერთ ხმოვანი სიმღერები პირველ დასაწყისათ უნცროს განყოფილებისთვის; შემდეგ თუ პირობები ხელს შეგვიწყობს, გვსურს გამოვცეთ ორ ხმოვანი სიმღერებიც, სამ ხმოვანი და სხვა უფრო რთული.

სხვათა შორის, ამ მიზნის აღსრულება არ ნაკლებად დამოკიდებულია მასწავლებლისაგან: თუ მან კარგათ იცის ნოტები, რასაკვირველია, საქმეც კარგათ წავა; ჩვენ ვურჩევთ იმ პირთ რომლებმაც სრულიათ არ იციან, ან ნაკლებათ იციან ნოტები, იხელმძღვანელონ ბ. ფ. ქორიძის „ნოტების სახელმძღვანელო“-თი, რომელიც ამ შემთხვევაში ჯერ ჯერობით საკმარის დახმარებას აღმოუჩენს. სამეგრისოთ ჩვენ იმედი გვაქვს, იმ პირთ ჩვენვე გაუწიოთ ხელმძღვანელობა.

რაც შეეხება სიმღერების აღსრულებას, უმორჩილესად ვთხოვთ ბ-თ მასწავლებელთ, ყურადღება მიაქციონ სიმღერებთან აღნიშნულ შენიშვნებს, და ლექსებიც ბავშვებისთვის შესაფერი აღმოაჩინონ.

ის სიმღერები, რომლებიც დაწერილია ჩონგურის აკკომპანიმენტით, რასაკვირველია შეასრულონ საიდანაც ლექსი იწყობა; რაც შეეხება ორ ხმოვან სიმღერებს, უნდა იმღერებოდეს მხოლოდ პირველი (მაღალი) ხმა.

ის ნოტები, რომლებიც შენიშვნებში აღნიშნულია ტონის ჩარეკებით, უნდა იმღერებოდეს ჩვეულებრივად, ე. ი. სკრიპკის ანუ ფორტეპიანოს ჰანგის შესაფერ. ამ შენიშვნებს ჩვენ აღნიშნავთ იმ მიზნით, რომ კრებულს არ დაეკარგოს მცირედი სამეცნიერო ხასიათი; ამავე მიზნით ის მეგრული კილოები, რომლებიც ჩავაწერინეს მეგრულ ლექსებით, ჩვენ აგრეთვე დავტოვეთ.

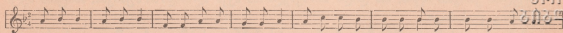

№ 1. მჭედლო. გურული სიმღერა.

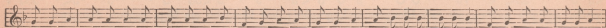
Andante.

(ჩაწ. ქ. ქუთაისში. 1902 წ.)

ეროვნული

მჭე-დე-ლო, მჭე-დე-ლო, ჩე-მო ოქ-როს მჭე-დე-ლო, ჩი-ტის ნა-ლი გა-მი-კე-თე, ჩე-მო ოქ-როს
ყიფ-ლი-ყო მა-მა-ლო, ოქ-როს ბი-ბი - ლო-ვა-ნო, მშვე-ნი - ერ კოჩ-რი-ა - ნო, ლა-მაზ ლა-ბა -

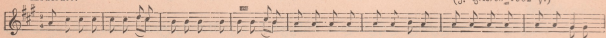
მჭე-დე-ლო. ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, გა-ი-ცი-ნა მჭე-დე-ლა. მჭე-დე-ლო, მჭე-დე-ლო, ჩე-მო ოქ-როს მჭე-დე-ლო.
ბი-ა - ნო! ურ-მე-ბი მი - გო - რა-ვენ, სცი-ვათ ფეტ-ვი ყვი-თე-ლი, გად-მოფ-რინ-დი-ა-კენ-ქე საბ-მე-ლი გემ-რი-ე-ლი,

ამ ლექსების გარდა, თვითონ მასწავლებელს შეუძლიან ამოარჩიოს ბავშვებისთვის სხვა შესაფერი ლექსები.

№ 2. საყვარელო რადარა. ქართლული სიმღერა.

Moderato.

(ქ. ფოთში 1902 წ.)

საყ-ვარე-ლო რა-და-რა; თვალ-მა-კრემ-ლი დაღვარა; ღმერ-თი ი-მა - სა გა-უწყ-რეს ვინც მე და შენ გაგე-ყა - რა.

1) ვა-ზის ჭი-რი - მე, ვა-ზი-სა უფ-ლის-გან კურთ-ხე-უ-ლი-სა წი-თე-ლის ღვი-ნის დე-და - ა, გამ-ხა - რე - ბე - ლი გუჟ-ლი-სა.

- 2) ვაზო, შვილივით ნაზარდო, ულვაშებ გადგიგრებია, 3) ჭირიმე შენის ფესვისა, მოგვცდები მე შენ ძირშია;
ჩაჰკონებიხარ ჭიგოსა, შუაზედ გადგიტებია, შენით ვარ მხნე და გულადი, იმედით გასაჰპირშია.

№ 3. პუ ფქიშინა ბედა, ჭკილქუ. შერუდა სიმღერა.

Moderato.

(ქ. ფოთი 1902 წ.)

მუ ფქი - მი - ნა, ბე დის ჭვილ-ქუ!
ბრე-ლი შა - ნი მი-იმნ-დო - მი

ჩანგურა.

დი-ღავ ნა - ნა ო ი - რო არ-თო მა - სი ფშუ-ქა; დი-ღავ ნა - ნო ნო
სქა - ნი ა - შა ჭყო-ლი და - ღა, - - - - -

დასასრულად

- 1) მარა მუთუნქ ვაგო მირთუ, (დიღავ) 2) დუც ვოძირი ტყურათ ჯაფა მითხარ, რა ვქნა ბედ-დამწვარმა, გესალმები აწი ტურფავ,
(დიღავ) ყოველ წამში მაგონდები; შენთვისა ვარ დაკარგული;
3) აწი შვიდობითი ბატა! 4) სი ჩქიმ იმედითი ვარდა: თუმცა მინდა დაგივიწყო, შენდა ჩემის სიყვარულის
5) სქანი დო ჩქიმი ყოროფას 6) გოულირი აფუ ვადა. მაგრამ წადილს ველარ ვწედები, დადგა წამი—დასასრული.

ამის ტექსტის მაგივრად მასწავლებელს შეუძლიან ისარგებლოს „თამარ დედოფლის ლექსები“ ი. გოგებაშვი. „ღედა ენაში“ გვ. 165

№ 4. დედა ვაჟი ვაჟი. გურული საძეგრა.

(სოფ. ჯურჯეთი ოზურგ. მახ. 1902 წ.)

Andantino.

დე - ლი ვა - ლი ვა - ლა რა - ნა - ნი - და რა - ნი - ნა - ო

1) ვაი რა ვენა და რა - ვი - ვო - ნო, - - - - -

2) რა გო - ნე - ბა მო - ვი - ვო - ნო, - - - - -

3) ვგო - ნებ, შენ თუ მო - მიკვ - დე - ბი, - - - - -

4) მოგვ - დე - ბი და მოგ - ცილ - დე - ბი, - - - - -

5) თხა - რი მქონ - დეს, გავფ - რინ - დე - ბი, - - - - -

6) შენს - კენ გად - მოგ - სი - სინ - დე - ბი, - - - - -

№ 5. დიდა ღმერთო. გურული საძეგრა.

(ქ. ფოთში 1902 წ.)

Allegro non troppo.

პარ. სპ. - - - - -

პეორე. - - - - -

ზანგურა. - - - - - *

*) შედარებით ფორტეპიანოსთან ეს ბგერა ისმის ნოტის $\frac{1}{4}$ ტონით დაბლა.

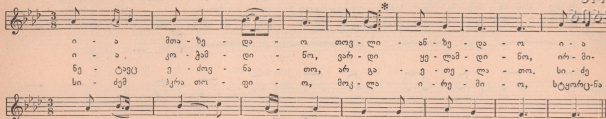
მე თუ ჭმარ-სა თუ მა-ღირ-სებს დიდ-ე-ბუ-ლი დი-დი ღმერ-თი, ა-ჰა ვინ-მე მე-ღის-
 წავი-ნა-ო, -ბას თუ მი-კით-ხავთ, ვარ ლა-რი-ბი ვინ-მე ჰა-ლი; სხვი-სი ცეცხ-ლი გულ-ში

- სე-ბა სა-კად-რი-სი ვინ-მე ვრ-თი,
 მიწ-ვამს, ვერ გა-უძ-ლებ მე საწ-ყა-ლი.

№ 6 აბ შთაშედაო. (დედაუცუბის ფერხედა. ჭართფული).

Moderato.

(სოფ. ზედეურეთი გორის მაზრა 1902 წ.)

ი - ა მთა - ზე - და - ო თოვ - ლი - ან - ზე - და - ო ი - ა
 ი - ა კო - ჭამ - დი - ნო, ვარ - დი ყე - ლამ - დი - ნო, ირ - მი -
 ნე - ტავეც ე - ძოვ - ნა - თო, არ გა - ე - თე - ლა - თო, სი - ძე
 სი - ძემ ჰკრა თო - ფი - ო, მოკ - ლა ი - რე - მი - ო, სტყორც - ნა

დავ - თე - სე - ო, ვარ - დი მო - სე - ლა - ო.
 სა ჯო - გი - ო შე - მოჩ - ვე - უ - ლა - ო.
 სი - მამ - რი - ო მთას ნა - დი - რობ - დნე - ნო,
 სი - მამრ - მა - ო, მოკ - ლა სა - სი - ძო - ვო.

ადგა წავიდაო, ქალსა შესჩივლოა, შეილო დარეჯანო, მოდი რა ვითბრაო:

ქმარი მოგიკალო, თავს ნუ მოიკლამო, შენ მაშაჩემოვო, დარბაისელოვო,

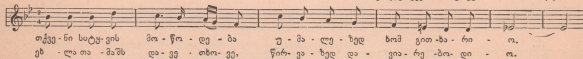
შენ ჩემი ცოდვითა არ მოისვენოვო! ისეც მომკვდარხარ, (მომკვდარხარ) არ მოისვენოვო.

ამ ლექსის მეორე ნახევარი აღებულია ბ. ჩხიკაძის კრებულიდან.

№ 7. თქვენი სატყვის მოწოდება. გურული სამღერა.

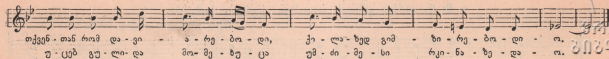
Moderato.

(სოფ. ჯურჯეთი ოზურგეთ. მაზ. 1902 წ.)

თქვე - ნი სატყ - ვის მო - წო - დე - ბა უ - მა - ლე - ზედ ხომ ვით - ბა - რი - ო,
 ეხ - ლა თა - მაშს და - ვე - თხო - ვე, წირ - ვა - ზედ და - ვია - რე - ბო - დი - ო.

*) შედარებით ფორტეპიანოსთან ეს ბგერა ისმის ნოტის $\frac{1}{4}$ ტონით დაბლა.

თუ ნდობა გაქვს არ შეგძულდეს
 ჩვენი პტრების ჯინაზელ-აო.

№ 8. მაკვარს, როგორ ღმერთმა ჩეჰყედ მოაცადა. პეგრული სიმღერა.

Allegro.

(ქ. ფოთში—1902 წ.)

პარ. ხმა.

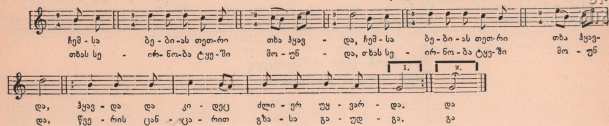
მიკ-ვირს, რო-გორ ღმერთ-მა ჩემ-ზედ ნე-ტა რო-გორ მო - ი - ცა-ლა, ე
 წუ-თი სოფ-ლის დროს ტა - რე-ბა მე სულ ა-ღარ და - მა - ცა-ლა, ე

პეგრუ.

ჩემ სატურფო ლოდვის შვილი ჩემს სიყვარულს ეუბნება. | ამ სიტყვების მაგივრად მასწავლებელს შეუძლიან კიდევ ისარგებ-
 დატანჯული ჩემი გული იმას როგორ გადურჩება. | ლოს: „სიზმრადა ენახე ედემი“ ი. გოგებაშვილ. „დედა ენაში“ გვ. 185.

* № 9. დარჩია ვახაღის კილოზედ. გურული სამღერა.

(სოფ. ჯურევეთი ოზურგ. მახრა, 1902 წ.)

ჩემ - სა ბე - ბი - ას თეთ - რი თხა ჰყავ - და, ჩემ - სა ბე - ბი - ას თეთ - რი თხა ჰყავ -
 თხას სე - ირ - ნო - ბა ტყე - ში მო - უნ - და, თხას სე - ირ - ნო - ბა ტყე - ში მო - უნ

და, ჰყავ - და და კი - დეც ძლი - ერ უყ - ვარ - და. და
 და, წვე - რის ცან - ცა - რით გზა - სა გა - ულ - გა. გა

საწყალ კიკინას შვე-შავი მგლები
 წინ შეეფეთნენ დამშეულები;
 მივარდნენ სწრაფად, შეახრამუნეს,
 პატრონს რქები-ლა დაუნარჩუნეს.

ი. გოგებაშვილი.

№ 10. ვაღ ღორჯონთი. შვეტული სამღერა.

(ქ. ფოთში, 1902 წ.)

Adagio.

ხმა.

ვაღ ღო - რჯონ - თი მუ - შექო - ცო - ღი,
 ო - რო - თა ნწა - რე დღას ვეშ - მან გა - რე,

ჩანგური.

*) დარჩია ვახაღის ლექსი ჩვენ არ მოვიყვანეთ ბავშვებისთვის შეუფერებლობის გამო.

მუს - გი გირ - სა ჩქი - ში რი - ნა წა - რეთ - შურ - სუ ჰა - შენ - ქუ - ღო
 ცა - შა - მე - ურც შურ მე - უ - ბა - რე; ვა - ო - რო - ფა ნი - გი სრუ - ღო

გო - ჯო - გე - ლი მა - ფუ რი - ნა ო
 წამს ტკბი - ლი ღო დიდ ხანს მწა - რე ო

ღიო ონწე გემოვნებაში, უკუღ კუბო და სამარე.
 თარგმანი:

ოზ ღმერთო, რა შეგცოდე, რად მოგძულდა ჩემი თავი?
 სულის ძლიეს ვითქვამ და მომძულდა ყოფნა ქვეყნად.

ტრფობას დამწველს ვერ ვივიწყებ; ცას მიწვდება ჩემი კვნესა.
 ტრფობას ნიჟს სრულს წამს ტკბილსა და დიდ ხანს მწარეს
 ჯერ აკვანსა გემოვნების შემდეგ კუბო და სამარეს.

ჩემო ჩანგო, ობოლ მწირო,
 ჩემის უბედობის ძირო!
 მტრებისაგან ქვეშ ნასროლო,
 მოყვრებისგან განაწირო!
 გეთხოვები შენი მონა...
 ვერ მოგიმკე ვარდის კონა!..
 ნაცვლად ეკლის თაიგული
 გიძღვენ მწარ-სიცოცხლის წონა!..

ამ ლექსების მაგიერად მასწავლებელს შეუძლიან ისარგებლოს: „ვის ეტოვადით ჩვენს არეში ან დღე, ან ღამე—მთვარეში? უბა-
 სუხოდ რად მივიღივართ, მეგობარო, სამარეში“?.. (და სხ. იხ. „გამოსალმება“ აკ. წერეთლის თხზულებან. გვ. 197, ტ. I).

№ 11. სიმინდის თოხნა დაეწყოთ. აფხაზურ კალაშედ.

(ქ. მოსკოვში 1899 წ.)

Moderato.

პირ. სმს.

სი - მინდ-სა თოხ - ნა და-ეწყოთ, დე-ლა, ერთ ხმათ და-ე-ძა - ნოთ - მუ -
 ე - გებ მა - შინ დაგ - ვა-ვიწყ-დეს, დე-ლა, რომ გლებ-ნი ვართ უ - ბე -

მეორე.

ჩონგურა.

შე-რი; დე - ლა ო
 დუ-რი; დე - ლა ო

დსამთავრო.

მარტო ჩვენთვის არ ემუშაობთ, უბატონო, უბედური: ცხელსა მიწას უხვად აღბობს
 სხვისიც გემართებს სამსახური, ყველა თავში გვიჩაჩქუნებს ოფლი ჩვენი მონაწერი...
 ბატონი გვყავს, ვართ საწყალი, გარეშე და შინაური; და სხ.იხ. აკაკი წერეთლის თხზულებანი ტ. I გვ. 65.

თუ ამ სიმღერას გაიმეორებთ რამდენჯერმე, მაშინ საუკეთესოა ამ სიმღერის შეუწყვეტილად აღსრულება, ე. ი. სიმღერა არ უნდა დაბოლოვდეს „ო“-ს ორი ფარდით, არამედ უნდა დაიწყოს თავიდან ლექსის გაგრძელებით.

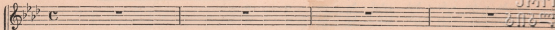
*) აღნიშნული ბგერა ეწყობა ფორტეპიანოს „დო“ და „დო#“-ის შორის.

* № 12. კურდღელმა სთქვა. პეტრული დიდაშ ნანინას კალოზედ.

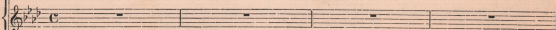
Allegro non troppo.

(ქ. თოთი. 1902 წ.)

პირ. ხმა.

პეორე.

ჩონგური.

კურდ-ღელ - მა სთქვა: ჩირგ-ში ეზი-ვარ, ვერ-ვინ მო-ვა ჩემ-ზე - და -ო; შე - ვი - ზე - დე სერ-ზე - და -ო,
წინ მე - ძებ რე - ბი მო უ - დის, და - გე - ში - ლი ჩემ-ზე - და -ო. და - მი - სი - ეს გა - მო-მიდგ-ნენ,

*) ამ კალოზედ მღეროიან იმავე ლექსს, რომელიც მოყვანილია მე ექვსე ნომერში.

ქართული
ბიბლიოთეკა

ბა - ტო - ნი ზის ცხენ - ზე - და - ო ო
გა - ვი - ქე - ცი გან - ზე - და - ო ო

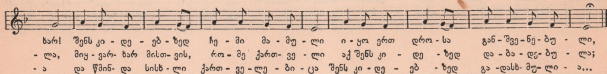
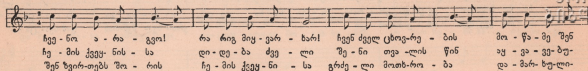
დასმითი.

აღმართშია მე ვაჯობე, იმით თაუღალმართზედაო. ერთმა წუწკმა მეძებარმა კბილი გამკრა გვერდზედაო; გამწიეს და გამომწიეს, ჩამომკიდეს ცხენზედაო. მზარეულებს შიმაბარეს, კარგათ შესწვიოთ ცეცხლზედაო. ცალი გვერდი ცეცხლზედ იწვიეს, ცალი ერბოს ალზედაო; უყურეთ ამ მსუნაგებსა რა ყოფა აქვთ ჩემზედაო? ამარიგეს, ჩამარიგეს წვრილ-წვრილ ლამბაქებზედაო, ხორცი ხორცათ შემიკამეს, ძვლებს იმტვრევდნენ ცერზედაო.

№ 13. ჩვენო არაგვო. ქართული კაღი.

(კილო ჩაწერ. 1896 წ.)

Moderato.

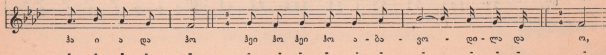
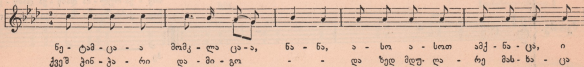

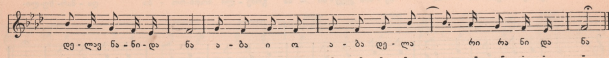
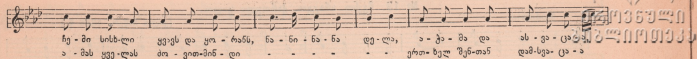
(და სხ. იხ. ი. კავტ. ლექს.)

№ 14. ნეტამცა მომკლაცა. გურული სიმღერა.

(ქუთაისი 1902 წ.)

Andante.

№ 15. ოროფხა (ტრფხა). პეგრუა სამღერა.

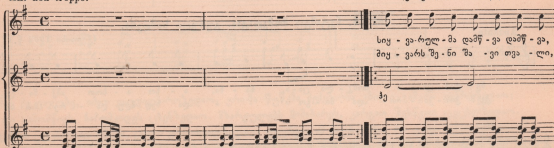
All. non troppo.

(ქ. ფოთში, 1902 წ.)

ზარ. ხმა.

პეგრუა.

ჩონგურა.

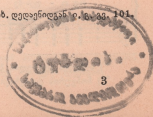
ზომ-კი ი - ცი გამსწი - რა, მე ვენდ-ვე, და არ და - მინ - დო, მწა - რე ცრემ - ლით მას - ტი - რა,
 და შე - რი - სა დამ-თე - სა-ვი, ფი-კით გეტყ-ვი, მო - გახ-სე - ნებ, არ ხარ ჩე - მი ნა - თე - სა - ვი.

ბე ბე ბე

bis. დასამოთვრელი.

უზჯობესი იქნება, თუ მასწავლებელი ამ სიტყვების მაგიერად იხმარებს „იხარადე, მწვანე ჯეჯილო“ და სხ. დედაენიდან ი. ნ. გე. 101.

*) ამ ნოტების შემდეგ შეიძლება ერთი ფარდით შესვენება, და შემდეგ ახლად დაწყობა.

№ 16. ბუნდოვან გულსა. კახური სიმღერა. *

Moderato.

ბუნ - დო - ვან გულ-სა შენ აღ - მიჩნ - დი, და - - რა - და, ბუნ - დო - ვან გულ-სა
 ა - ცა - რუ-ცხი რათ გამ - ძი - რე, - - - - ა - ცა - რუ-ცხი
 დახ - სენ ჩე - მი სი - ცოცხ - ლი - სა კავ - - ზი - რი დახ - სენ ჩე - მი

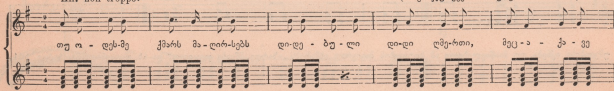
შენ აღ - მიჩნ - დი, და - - რა - და და - რა - და და - - - რა - და,
 რათ გამ - ძი - რე, - - - - - - - - - - - - - - - -
 სი - ცოცხ - ლი - სა კავ - - ზი - რი, კავ - ზი - რი კავ - - - ზი - რი.

სიკვდილი ჩემი გიანს ქალად დარადა.
 თაფი ჩემი შემოგწირე შენ და მე,
 ნაცვლად ტანჯვა გულს მახვილი შენ და მე...
 და სხ. იხ. იპ.-ივან. კრებული გვ. 16.

№ 17. გურული დაღინა ჩონგურზედ. **

All. non troppo.

(სოფ. ჯგერყვეთი ოზურგ. მახ. 1902 წ.)

თუ ო - ღეს-მე ქმარს მა - ღირ-სებს დი-დე - ბუ - ლი დი-დი ღმე-რთი, მეც - ა - ჯა - ვე

*) სიმღერა აღებულია ბ. მ. მ. იპ.-ივანოვის კრებულიდან.

**) ჩონგურის დასაკრავი ამ სიმღერაში ავტორის მიერ ცოტაოდნით შეცვლილია აკორდების მხრივ.

მე-შო - ვე-ბა სა-კად - რი-სი ვინ-მე ერ თი, და დი-ლა ვა-დი

დი-ლა რი-რა დი-ლა რი-რა დი-ლა ნა - ნი - ნა - ა ნა ვა-დი-ლა - ვა

დი-ლა-ვა - დი-ლა ვა-დი - ლა დე-ლი ვა-დე - ლი-ვა - დი-ლა ვა - დი-ლა რა - ნი-ნა - ა

ნა დი - ლა რი რა დი-ლა რი რა დი-ლა რა-ნი - ნა - ა ნა

ლეკის გავრტყლება: მე არ მინდა სადღეღაფლოდ
ათინა და საბერძნეთი,
ერთ ქართველში არ გაგიცვლი,
რომ მიბოძოთ ოსმალეთი.

ამ ლექსის გარდა, თვითონ მასწავლებელს შეუძლიან
ამოარჩიოს ბავშვებისთვის სხვა შესაფერი ლექსები.

18. ღუჭა ოკვალამაფუ. შეტრულა სამღერა.

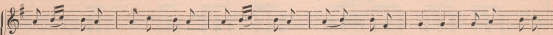
(ქ. ლოთში 1902 წ.)

Moderato.

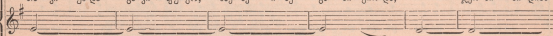
ჩონგურა.

პირ. სმს.

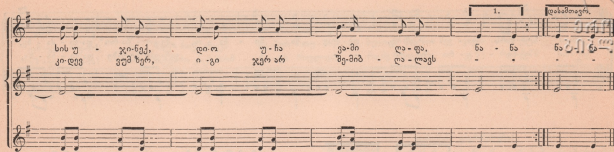
მეორე.

ჩონგურა.

ღუ - ღი ოკ - ვი ლა - რი - მა - ფუ, საქ - მეტ თე - ში გინ - მარ - თუ; ნა - ნა მა - რა სინ - ღი -
 თა - ვი უნ - და გა - ვი - ფუ - ტო, საქ - მე ი - სე გა - მი - ტირ - და, - - ჯერ სი - ნი - ღისს

ვორწყეპინი ვიპუტუქ, ვარდა გვალო გური მიღურუ
თინა მგეგულებუნ ექი, ოში ვერსის კუჩხით ულუ.

ასე ლეხი მა ბჯანუქ, თიშ ყოროფათ განაპირი

თე ტუაშე მირსხენდუნი ფერ მითინი ვაბძირი,

თე ღლა თაში მო ბჭუდუდა დღაშა მუშენ ვადო პილი.

გინდა პილი, გინდ მაცოცხლი, გინდ წყარც მოშქვიდე, გინდ მაცოცხლე, გინდ მოშკალი, გინდა წყალში დამარხვეო,

ფერ წამალი დომიგორი, თე ტუაშე დოფსქიდე.

ამ ლექსის მაგივრად მასწავლებელს შეუძლიან ისარგებლოს „მანაო, ქვეყნის სამოთხევ“, და სხ. ი. გოგებაშვი. დ. ე. გვ. 102.

თარგმან. გაგრძელება:

როცა ვხედავ, თავ-ბრუ მესხმის, როცა არა, გული კვდება,

ასი ვერსსა ფეხით წავალ, საღაც სატრფო მგეგულება.

ებლა ძრიელ ავადა ვარ, სიყვარულით განაპირი,

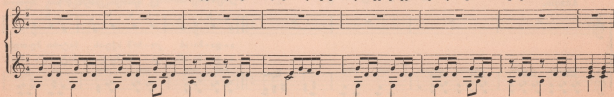
თუ ეს ტანჯვა მოშელოდა, რისთვისა ვარ გაჩენილი.

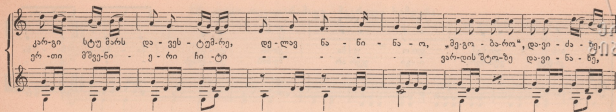
მოლაღატე სიყვარულმა გული სევდით მომიცვალ.

№ 19. კარგა სტუმარს დაესტუმრე. გურული საიმღერა.

Moderato.

(ჩაწერილი ქ. მოსკოვში და გავრცელებული ავტორთაგან სოფ. ლიბაურში ოხურგ. მაზ. 1902 წ.)

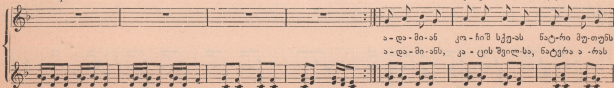

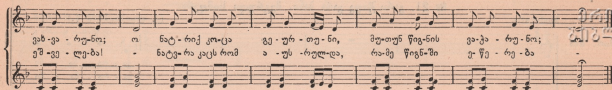
მომეწონა მაზედ ფერი, დელავ ნანინაო
მის დაჭერა განვიძრახე, - - - -
„ქარგო ჩიტო მშვენიერო, - - - -
რათ მიხილე დროებითა? - - - -
ძრიელ შეწუხებული ვარ - - - -
თქვენს ფიქრითა გონებითა. - - - -
ვაი თუ განმეშორეთ - - - -
სიმღერით და გონებითა. - - - -

№ 20. ადამიან კოჩაშ სქუას. პეტრული სამღერა.

Adagio.

(ქ. ფოთში. 1902 წ.)

თარგმან. გაგრძელება:

ეგებ მითინ ქრისტიანეს თეცალ წიგნი გობარუნო;
 ქუმოთხიი შემწეობა გაპირებულს ვახვარუნო;
 ფერი სნეულება მოკუ, ჩქიმი სქილადა ვეშილებე,
 წამალი მუთუნც ვამო ხვარუ, ექიმც დუდი დავანებე;
 ცოცხალ ვორდე მუშოთ მოკო, წვალებაში თუდორინა
 ნატრით ვიშვრებუქ ჰლო ვივპოტინუქ, მუფქიმინა!
 ეპე! ჩიტო, ქოფურიინი, ქემეული თენა თის!
 ენახეს ქიმეჩილო, ართი ქააჯული პიც!
 ანფერ სქანი ჩიტო ბას, მუს მომილა დუნართის,
 მუთუნ ქაარაგადაფე ერთი ჩქიმოთ დინაფილს!

ეგებ ვისმე ქრისტიანეს ამ გვარ წიგნი გენახება, (გაბარია),
 მიქენ მადლი და მათხოვე, გამიწიე დახმარება.
 ისეთ სენით ავადა ვარ, ჩემი შეველა გაძნელდება.
 აღარც წამალს ვეკარები, ექიმიცა მოვიცალე.
 ცოცხალ ვიყო, რალათ მინდა, როცა ასე გავიწვალე
 ნატვრობ, გაგიძებული ვარ, ვშფოთავ, რა ეცნა ვერ ვი-
 ჰა, ჩიტო, ფრთა გაშალე, მიუტანე ეს იმასა, [სწავლე-
 პირად ხელში გარდაეცი, ჩაეკოწე მის ლოყასა.
 შენ იც ჩიტო, რალას ეტყვი, რით მომიღობზ ნატკენ გულსა,
 რამე მაინც ათქმევინე, იმას ჩემთვის დაკარგულსა.

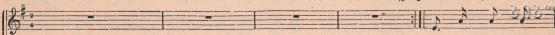
№ 21. ვარი ჭაფე ვარა ბანო. პეტრული სიმღერა.

(ქ. ფოთში 1902 წ.)

გაქონებული

Moderato.

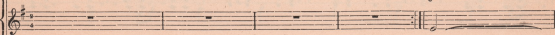
პარ. სმა

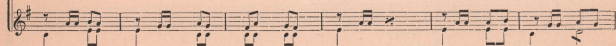
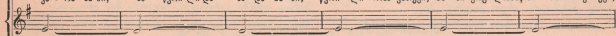
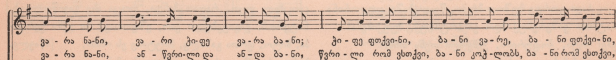
ვა - რა ნა - ნი

ვა - რა ნა - ნი

პეორე.

ჩონგურა.

სქვა - მი ვა - რე ო,
არ ი - ვარ - გა ო

მასთანაჲრებ.

თარგმანის გაგრძელება:

სქან ყოროფა მამუკთთეში, კვესი ვაჰუნც ობედის;
ჩქიმი გური თეში მუკობუ, მუკოთხომი ანკესის.
თანდაბლოთ გეზვეწუქუ, ნუ დომიქუმა ბედის?
ჩქიმი ჩილამური ვაჰოსე სწორეთ დიდი სალფეთქის
ყოროფას ვონდურუქ, გური ალაჰვილი მათუ.
უბედური ჩქიმი დუდი ვაი მუსუ მოსხუბათუ!
ლურა დლაშა ვიტანჯე, ფერი საქმე დო მიჰყაფუ,
მოლაღატე ყოროფაქ გური სევდათ დომიღათუ.

შენი ტრფობა მე მწევს ისე, როგორც კაცი აბედსაო,
ჩემი გული შენ გვეუთენის, როგორც თევზი ანკესსაო.
თავ-მოზრილად გვევდრები, ნუ დამიწვამ მე ბედსაო,
ჩემი ცრემლი დასველებს ერთი დიდი საზოცსაო
ტრფობის ცრემლით დამწვარი ვარ, დაკოდის გულს
უბედური ჩემი თავი რა ჰირს გადაჰყიდებია! [დავატარებ.
სიკვდილამდის რომ ვიტანჯო, იგი დამიჩემებია.
მოლაღატე სიყვარულმა გული სევდით მომიცვაო.

ამ ლექსის მაგივრად მასწავლებელს შეუძლიან ისარგებლოს „მაისის დილა“ ი. გ. „დედა ენა“ გვ. 132.

Andante.

№ 22. იავ ნანა. მეგრული „არანანუ“-ს კიდობედი. *

(ქ. ფოთში 1902 წ.)

ზარ. სმა.

ი - ავ - ნა - ნა, ვარ - დო ნა - ნა, ი - ავ ნა - ნი - ნა - ო! გა - ჭუნ - ჩუ
 მაგ - რე ტკბი - ლად უ - დარ - დე - ლად რამ და - გა - ძი - ნა - ო? დე - დის - მკერდ - ში
 და - ი ძი - ნე, ი - ავ - ნა - ნა, ვარ - დო ნა - ნი - ნა - ო! ი - ავ ნა - ნა

მეორე.

ა - ხალ ნორ - ჩო, შენ პა - წა - წი - ნა - ო! ვო - რი - რა ვო - რი - რა ვო - ო - რი - რა ვო - რა რა დი - ლა
 მი - გიგ - ნი - ა შენ ტკბი - ლი ბი - ნა - ო? - - - - -
 ვარ - დო - ნა - ნა, ი - ავ ნა - ნი - ნა - ო! - - - - -

დილ დილ დი - ლა დი - ლა დი - ლა ვო დი - ლა დი - ლა რა - ნი - ნა ო
 - - - - -
 რა - ნი - ნა - ო

დაიძინე, გენაცვალოს შენი მშობელიო;
 ძუძუებში ჩაგივლია პაწაწა ხელიო;
 შენს ვაჟკაცობას მომასწარებს მე ღვთის მშობელიო.

აგცილდეს სხვისა მონობა დამამზობელიო!
 თავისუფლების სხივები გულს მოგფენიაო!
 იავ-ნანა, ვარდო ნანა, იავ-ნანინაო!

(და სხ. იხ. აკ. წერეთლ. თბზულ. ტ. II გვ. 51.)

*) ამ სიმღერის ნამდვილი ლექსი არ ჩავაწერინეს.

№ 23. საარშეფა. პეგრუდა სამღერა.

Allegro.

(ქ. ფოთში 1902 წ.)

სიყ-ვა - რულ - მა დამწ-ვა, დამწ-ვა,

ხომ კი ი - ცი გამს-წი-რა ; ვის მე ვენდ ვე, არ და-მინ დო, მწა - რე ცრემ - ლით მას - ტი-რა.

ღისაშთიერებლიდ.

ვისაც ვთხოვე წამალი, ხინა დამალევინა;
მას ეგონა ციება, სული გამაცხებინა.

მიყვარს შენი შავი თვალი და შუორისა დამთესავი,
ფიცით გეტყვი, მოგახსენებ, არ ხარ ჩემი ნათესავი.

უჩონგუროთ სჯობიან არ აღსრულდეს ეს სიმღერა.

ს ა თ ა უ რ ი .

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

№№	1.	მკედელი	—
	2.	საყვარელი რადარა	—
	3.	მუ ფიშინა ბედის კვილქუ	5
	4.	დელი ვოდელი ვოდელი	6
	5.	დილა ღმერთო	—
	6.	ია მთაზედაო	8
	7.	თქვენი სიტყვის მოწოდება	—
	8.	მიკვირს როგორ ღმერთმა ჩემზედ მოიცალა	9
	9.	დარჩია ყაჩაღის კილოზედ	10
	10.	ვაი ღორონთი	—
	11.	სიმინდსა თოხნა დავუწყათ	12
	12.	კურდღელმა სთქვა	13
	13.	ჩენო არაგვო	15
	14.	ნეტამცაა მომკლაცა	—
	15.	ოროფაი	16
	16.	ბუნდოვან გულსა	18
	17.	გურული ლილინი ჩონგურზედ	—
	18.	დუდი ოყვილარიმადუ	20
	19.	კარგი სტუმარს დავესტუმრე	21
	20.	ადამიან კოჩიშ სქუას	22
	21.	ვარი კიფე ვარა ბანი	24
	22.	იავ-ნანა	26
	23.	საარშიყო	27

190

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

